

Procedura reagowania wobec ucznia znajdującego się w kryzysie

Kryzys (za W. Badura-Madej) to przejściowy stan nierównowagi wewnętrznej, wywołany przez krytyczne wydarzenie bądź wydarzenia życiowe, wymagający istotnych zmian i rozstrzygnięć. Do symptomów/objawów kryzysu należą:

- **zawężenie poznawcze:**
 - utrata równowagi między warunkami życia a poczuciem własnych możliwości,
 - myślenie negatywistyczne, natrętne, jednorodne opinie na temat otaczającego świata,
 - poczucie braku rozwiązania bądź dostrzeganie tylko jednego wyjścia z sytuacji,
- **zawężenie emocjonalne:**
 - zawężenie świata uczuć, jednostronne ukierunkowanie uczuć przykrych, trudnych,
 - stany depresyjne, rozpacz, panika, odrętwienie,
- **zawężenie społeczne:**
 - zawężenie stosunków międzyludzkich, samotność,
 - poczucie izolacji i niezrozumienia,
 - ilościowe zmniejszenie kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi,
 - zmiana jakości kontaktów na płytkie i urywane lub ich całkowite zerwanie,
- **zawężenie wartości:**
 - odrzucenie dotychczasowych wartości, brak wartości,
 - brak poczucia własnej wartości,
 - skrajne wartości do wcześniej prezentowanych lub przyjętych w społeczeństwie,
- **zawężenie behawioralne:**
 - ograniczenie aktywności, niepodejmowanie wyzwań,
 - apatia, zmiana zachowania,
 - zaniedbania wyglądu, higieniczne, dbałości wobec rzeczy, zwierząt, dotychczasowych obowiązków szkolnych, domowych, zainteresowań,
- **agresja:**
 - agresywne zachowania wobec innych,
 - agresja skierowana wobec siebie: izolowanie się, zachowania ryzykowne, samookaleczanie, zamachy samobójcze,
- **fantazje samobójcze:**
 - wyobrażanie bycia martwym,
 - wyobrażenia o samobójstwie, odebraniu sobie życia,
 - fantazjowanie na temat planu dokonania samobójstwa (dokładna metoda),
- **występowanie czynników ryzyka:**
 - rodzinna historia nadużywania alkoholu i narkotyków,
 - załamania systemu rodzinnego (separacja lub rozwód rodziców, utrata pracy przez rodziców, śmierć w rodzinie itp.),
 - zachowania przestępcze, zachowania agresywne,
 - objawy depresji,
 - konflikt z rodzicami, rówieśnikami, nauczycielami,
 - impulsywne reakcje na sytuacje trudne, kryzys, utratę,
 - okres dojrzewania: negatywny obraz własnej osoby, negatywny obraz czy oczekiwania wobec relacji z innymi lub wobec przyszłości,
 - wcześniejsze próby lub myśli samobójcze.

Ocena poziomu ryzyka zagrożenia dziecka opiera się na wiedzy o sytuacji ucznia, jego obserwacji i w dużej mierze na intuicji osoby dorosłej oraz wyznacza rodzaj podejmowanej procedury wobec dziecka i rodzica:

➤ **Wysoki poziom zagrożenia – zagrożenie zdrowia i życia ucznia.**

Procedura postępowania:

- Zabezpieczenie dziecka poprzez zapewnienie mu bezpośredniej opieki osoby dorosłej.
- Wezwanie pogotowia ratunkowego w celu zapewnienia opieki medycznej.
- Powiadomienie rodzica oraz zobligowanie do pilnego zgłoszenia się do szkoły.
- Przekazanie informacji zespołowi ratunkowemu na temat zagrożenia.
- Towarzyszenie uczniowi w trakcie badania oraz w trakcie przewozu do szpitala jeśli nie ma rodzica.
- Gdy z różnych powodów uczeń jest przewożony przez zespół ratunkowy bez towarzyszenia przedstawiciela szkoły należy żądać podpisu oświadczenia przekazania dziecka członkom zespołu ratunkowego (Załącznik nr 1 do procedury).
- Sporządzenie notatki służbowej z podjętych działań.

➤ **Średni poziom zagrożenia.**

Procedura postępowania:

- Powiadomienie rodzica oraz zobligowanie do możliwie pilnego zgłoszenia się do szkoły.
- Przekazanie rodzicowi informacji na temat oceny funkcjonowania dziecka.
- Zobowiązanie rodzica do podjęcia działań w zakresie pomocy dziecku, zapewnienia pomocy medycznej, psychologicznej, psychiatrycznej.
- Rozważenie konieczności podpisania przez rodzica zobowiązania na piśmie (Załącznik nr 2 do procedury).
- Omówienie możliwości współpracy rodzica ze szkołą w zakresie pomocy dziecku.
- Omówienie z dzieckiem przy rodzicu możliwości postępowania pomocowego na terenie szkoły oraz poza szkołą w sytuacjach dla niego trudnych (gdzie może się zgłosić po pomoc, adresy placówek).
- Monitorowanie sytuacji. Ustalenie częstotliwości kontaktu z dzieckiem, rodzicem, sprawdzanie realizacji działań rodzica (zgodnie z treścią zobowiązania).
- Sporządzenie notatki służbowej z podjętych działań.

➤ **Niski poziom zagrożenia.**

Procedura postępowania:

- Rozmowa z dzieckiem: odgadanie, wentylowanie emocji dziecka, szukanie myśli alternatywnych, zasobów, rozwiązań, znormalizowanie sytuacji.
- Wsparcie dziecka. Poinformowanie ucznia, że rodzic zostanie powiadomiony o sytuacji i w jakim celu.
- Omówienie z uczniem możliwości postępowania pomocowego na terenie szkoły oraz poza szkołą w sytuacjach dla niego trudnych (gdzie może się zgłosić po pomoc, adresy placówek).
- Monitorowanie sytuacji. Ustalenie zasad kontaktowania się z uczniem.
- Zaproszenie rodzica na rozmowę.
- Przekazanie rodzicowi informacji na temat sytuacji kryzysowej dziecka.
- Wspólne z rodzicem określenie działań wspierających.
- Przekazanie rodzicowi na piśmie oferty pomocy specjalistycznej.
- Określenie możliwości wsparcia dziecka i rodzica ze strony szkoły.
- Sporządzenie notatki służbowej z podjętych działań.

Oświadczenie przekazania dziecka

Białystok, dn.

Oświadczam, iż w dniu w związku z podejrzeniem występowania zagrożenia zdrowia i życia ucznia (imię i nazwisko) przekazałam/em ww. dziecko zespołowi pogotowia ratunkowego.

Podpis pracownika szkoły:

Podpisy członków zespołu ratunkowego:

Oświadczenie rodzica

Białystok, dn.

Ja (imię i nazwisko rodzica) w dniu zostałam/am poinformowany/a przez – pracownika Zespołu Szkół Elektrycznych im. prof. Janusza Groszkowskiego w Białymstoku o konieczności wzmożonego zapewnienia bezpieczeństwa oraz konsultacji medycznej/zapewnienia opieki psychologicznej dziecka (imię, nazwisko, klasa ucznia) w związku ze zgłaszaniem przez ww. dziecko sytuacji kryzysowej, w której się znajduje.

W związku z powyższym osobiście odbieram dziecko (opcjonalnie).

Podpis rodzica: